

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 19 stycznia 2024 r.

WRPS-VI.431.2.17.2023.XX

Pani

Xxxxxx Xxxxxx

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy

Spolecznej w Starej Kornicy

Stara Kornica 168

08-205 Stara Kornica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2023, kontrolująca Xxxxxx Xxxxxx – starszy inspektor wojewódzki, posiadająca upoważnienie Wojewody Mazowieckiego³, przeprowadziła w okresie od 13 listopada do 13 grudnia 2023 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Starej Kornicy⁴.

Zakres kontroli obejmował organizację i realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych⁵, zwanej dalej ustawą, w przedmiocie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2021 r. do dnia kontroli, tj. do 13 listopada 2023 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli, określając jej termin i zakres.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starej Kornicy w zakresie sposobu organizacji zadania oraz

---

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190);

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224);

³ Upoważnienie Wojewody Mazowieckiego nr 147/WRPS/2023 z dnia 30 października 2023 r.;

⁴ Dalej GOPS, Ośrodek, jednostka kontrolowana.

⁵ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.);

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego natomiast pozytywnie, pomimo uchybień w zakresie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami.

I. Organizacja zadania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani Xxxxxx Xxxxx powołana⁶ na to stanowisko od 1 marca 2006 r.

Obsługę finansowo-księgową w okresie od 1 sierpnia 2017 r. prowadzi Pani Xxxxx Xxxxx - główny księgowy.

Szczegółową organizację wewnętrzną oraz zasady funkcjonowania jednostki kontrolowanej określa regulamin organizacyjny wprowadzony Pani Zarządzeniem⁷ z 4 stycznia 2022 r. W rozdziale III dotyczącym organizacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w § 4 pkt 4 wyodrębniono stanowisko inspektora (2 etaty), którego zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych określono w rozdziale V § 13 regulaminu. W okresie objętym kontrolą obowiązywał również regulamin organizacyjny wprowadzony Pani Zarządzeniem⁸ z 19 października 2020 r. (zmiany wprowadzono Zarządzeniem⁹ z 31 maja 2021 r.), w którym wyodrębniono samodzielne stanowisko ds. świadczeń rodzinnych oraz określono jego zadania. Utworzenie stanowiska pracy do spraw świadczeń rodzinnych jest realizacją obowiązku wynikającego z art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W kontrolowanym okresie zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizowały niżej wymienione osoby¹⁰:

1. Pani Xxxxx Xxxxx – Kierownik Ośrodka, posiadająca upoważnienie¹¹ Wójta Gminy Stara Kornica wydane na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz wydawania i podpisywania decyzji administracyjnych w tych sprawach. Upoważnienie zostało wydane dla Pani, jednakże było niezgodne z aktualnym nazwiskiem (na upoważnieniu została dodana adnotacja, że nastąpiła zmiana nazwiska na Xxxxx). Podczas czynności kontrolnych podjęła Pani działania w celu uzyskania od Wójta Gminy upoważnienia zgodnego z aktualnym

---

⁶ Zarządzenie Nr XX/XX Wójta Gminy w Starej Kornicy z dnia Xxxxx r. w sprawie powołania Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starej Kornicy.

⁷ Zarządzenie Nr XX/XX Kierownika GOPS w Starej Kornicy z dnia Xxxxx r.

⁸ Zarządzenie Nr XX/XX Kierownika GOPS w Starej Kornicy z dnia Xxxxx r.

⁹ Zarządzenia: Nr XX/XX Kierownika GOPS w Starej Kornicy z dnia Xxxxx r.

¹⁰ Wykaz pracowników realizujących w GOPS zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

¹¹ Upoważnienie Wójta Gminy Stara Kornica z Xxxxx r.

nazwiskiem. Na podstawie ww. artykułu 14 listopada 2023 r. Wójt Gminy Stara Kornica upoważnił¹² Panią do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także wydawania w tych sprawach decyzji.

2. Pani Xxxxx Xxxxx – inspektor, zatrudniona w Ośrodku od 15 kwietnia 2004 r. na pełny etat i od tego okresu realizująca kontrolowane zadanie, posiadająca upoważnienie¹³ Wójta Gminy wydane na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy i na podstawie pisemnego wniosku Kierownika¹⁴: do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wydawania decyzji w tych sprawach.

W ww. pracownik posiada zakres czynności¹⁵, w którym określono prowadzenie spraw dotyczących kontrolowanego zadania.

II. Prawidłowość postępowania w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Z pisemnej informacji¹⁶ złożonej przez Panią oraz dokumentacji poddanej kontroli w sprawie odzyskania nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na podstawie decyzji wojewody wynika, że od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli, w dwóch sprawach¹⁷ odzyskano łącznie kwotę 1 222,99 zł, w tym należność główną 984,81 zł oraz 237,18 zł odsetek. Po odzyskaniu ww. należności, zachowując 7 dniowy termin określony w procedurze ustalonej przez Wojewodę Mazowieckiego, prawidłowo przekazano do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie informacje w tym zakresie wraz ze szczegółowymi specyfikacjami oraz dokonano przelewów na rachunek MUW Wydział Finansów i Budżetu. Wszystkie przelewy zostały opatrzone dopiskiem koordynacja.

W protokole przyjęcia ustnych wyjaśnień¹⁸ wskazała Pani, że w okresie objętym kontrolą, do Ośrodka nie wpłynęły wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, które należało przekazać do Wojewody Mazowieckiego na podstawie art. 23a

---

¹² Upoważnienie Wójta Gminy Stara Kornica Nr Xxxxxx z Xxxxx r.

¹³ Upoważnienie Wójta Gminy Stara Kornica nr Xxxxxx z Xxxxx r.

¹⁴ Wniosek Kierownika GOPS w Starej Kornicy Nr Xxxxxx z Xxxxx r.

¹⁵ Zakres czynności Pani xxx xxx Nr Xxxxxx z Xxxxx r.

¹⁶ Informacja Kierownika GOPS w Starej Kornicy nr Xxxxxx z Xxxxx r.

¹⁷ Decyzje administracyjne Xxxxxx z Xxxxx r. oraz Xxxxxx z Xxxxx r.

¹⁸ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia Xxxxxx r.

ust.1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w celu ustalenia czy w sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Ośrodek przekazał do Wojewody Mazowieckiego 3 sprawy, w których wystąpiono o ustalenie, czy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w związku z art. 23a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Kontroli poddano wszystkie 3¹⁹ postępowania w tym zakresie. W dniu składania wniosków członkowie rodziny nie przebywali w kraju, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, zatem strony złożyły stosowne oświadczenia w tym zakresie po wyjeździe członka rodziny poza granice RP, do kraju w którym stosowane są przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W oświadczeniach świadczeniobiorcy wskazali imię i nazwisko członka rodziny przebywającego za granicą, państwo pobytu, okres pobytu poza granicami RP, nazwę pracodawcy oraz jego adres oraz w 2²⁰ przypadkach dołączyli umowę o pracę. Członkowie rodzin przebywali i świadczyli pracę na terytorium Holandii (Niderlandów) i Szwecji. Pisma z zapytaniem, czy w sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w związku z art. 23a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych przesłano do wojewody wyłącznie elektronicznie przez moduł gmina-wojewoda razem z oświadczeniem stron oraz umową o pracę. Po ustaleniu przez Wojewodę Mazowieckiego, że w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji i skierowaniu pisma o prawomocne uchylenie decyzji dot. świadczeń rodzinnych w okresie koordynacji, Ośrodek w 3²¹ sprawach niezwłocznie wszczął w tym przedmiocie postępowanie administracyjne i prawidłowo na podstawie art. 23a ust. 5 ustawy uchylił decyzje w sprawie przyznania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Decyzje prawidłowo uchylano w ustalonym okresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Następnie po ich uprawomocnieniu wraz z wnioskami i kompletem dokumentacji przekazał do wojewody do dalszego procedowania. Decyzje uchylające wydano zgodnie z wymogami art. 107 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego²² (dalej k.p.a.), zawierały one oznaczenie organu właściwego tj. Wójta Gminy Stara Kornica, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia

---

¹⁹ Pismo przekazujące nr Xxxxxx z Xxxxx r., Xxxxxx z Xxxxx r., Xxxxxx z Xxxxx r.

²⁰ Oświadczenie XX z Xxxxx r., Oświadczenie XX z Xxxxx r.

²¹ Wydane decyzje uchylające oznaczone nr: Xxxxxx z Xxxxx r., Xxxxxx z Xxxxx r., Xxxxxx z Xxxxx r.

²² Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 755 z późn. zm);

odwołania, o czym stanowi art. 127a K.p.a. Decyzje opatrzone były podpisem z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich podpisania.

Ośrodek stosował się do ustaleń zawartych w wydanych przez wojewodę decyzjach administracyjnych. W okresie koordynacji nie wydawał własnego rozstrzygnięcia. Przyznane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacał terminowo oraz w kwocie określonej w decyzjach.

III. Prawdliwość ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego i jego wypłacania

W okresie podlegającym kontroli do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starej Kornicy wpłynęły 343 wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym 185 w okresie zasiłkowym 2021/2022 i 158 w okresie zasiłkowym 2022/2023. 4 wnioski wpłynęły do Ośrodka w formie elektronicznej, natomiast pozostałe zostały złożone w formie papierowej. 3 wnioski nie zostały rozpatrzone z uwagi na niezastosowanie się wnioskującego do wezwania na podstawie art. 24a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Na podstawie złożonych wniosków Organ wydał 287 decyzji przyznających zasiłek rodzinny wraz z dodatkami w pełnej kwocie, 24 decyzje przyznające z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, 28 decyzji odmownych, 40 decyzji zmieniających, 33 decyzje uchylające oraz 9 decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu.

Ośrodek nie prowadził postępowań, które dotyczyły marnotrawienia wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami lub wydatkowania ich niezgodnie z przeznaczeniem, ani spraw, w których nastąpił zgon wnioskodawcy.

Kontroli poddano akta losowo wybranych 25 spraw z okresu podlegającego kontroli, zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych, w tym 3 sprawy, w których o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami wystąpiły obywatelki Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym trwającym na terytorium tego państwa. Dodatkowo skontrolowano 1 sprawę, w której wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia. Ponadto kontroli poddano 3 sprawy, w których w trakcie okresu zasiłkowego wystąpiono do wojewody w celu ustalenia, czy w sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w związku z art. 23a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W tych przypadkach Ośrodek był organem właściwym do rozpatrzenia sprawy do momentu ustalenia przez wojewodę, czy zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego. W związku z powyższym wydano łącznie 37 decyzji

podstawę wydania postanowienia wskazała art. 123 kodeksu postępowania administracyjnego. Zgodnie art. 123 § 2 k.p.a. postanowienia dotyczą poszczególnych kwestii wynikających w toku postępowania, lecz nie rozstrzygają o istocie sprawy, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej. W powyższym przypadku pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia kończy postępowanie w sprawie. Ponadto przepisy kodeksu postępowania administracyjnego nie mają tu zastosowania, gdyż zgodnie z przepisem art. 32 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych stosuje się je wyłącznie w sprawach nieuregulowanych w ustawie. W sytuacji niezgłoszenia się strony do poprawienia wniosku, uzupełnienia go lub uzupełnienia brakujących dokumentów Organ powinien zakończyć postępowanie (pozostawić bez rozpatrzenia) wyłącznie poprzez odpowiednią adnotację w aktach (jest to czynność techniczna).

Wnioskodawcy ubiegali się o zasiłek rodzinny wraz z przysługującymi dodatkami z tytułu: rozpoczęcia roku szkolnego – 23 sprawy (40 dzieci), podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 10 spraw (14 dzieci), kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 5 spraw (5 dzieci), wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 10 spraw (18 dzieci), opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 3 sprawy (3 dzieci), urodzenia dziecka – 2 sprawy (2 dzieci), podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 2 sprawy (2 dzieci).

Do wszystkich wniosków dołączono kompletną dokumentację niezbędną do obliczenia dochodu i ustalenia uprawnień do zasiłku rodzinnego, m.in: orzeczenia o niepełnosprawności, zaświadczenia pracodawcy, oświadczenia o terminie i okresie na jaki został udzielony urlop wychowawczy, zgodnie z § 6 pkt 1 ww. rozporządzenia wykonawczego, zaświadczenie lekarskie lub wystawione przez położną, zaświadczenia o uczęszczaniu dziecka do szkoły oraz inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do zasiłku, w tym oświadczenia szczegółowo wyjaśniające sytuację obywateli Ukrainy. W przypadku zmiany sytuacji rodzinnej wnioskodawcy dołączali dokumenty potwierdzające zmianę.

Wnioski i oświadczenia były podpisane przez wnioskodawców. Oświadczenia stron zawierały także klauzulę o treści „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, zgodnie z art. 23 ust. 2a ustawy.

Niezależnie od dokumentów dołączonych przez wnioskodawców, jednostka kontrolowana zgodnie z art. 23b ust. 1 ustawy, samodzielnie pozyskiwała informacje o wysokości dochodów, wysokości składki na ubezpieczenia społeczne, należnych podatków i przysługujących zwrotów (MF) wnioskodawców oraz członków ich rodzin jak również

wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne (ZUS), co jest niezbędne przy ustalaniu wysokości dochodów rodziny. Ponadto Organ weryfikował dane wnioskodawcy oraz członków ich rodzin w rejestrze PESEL, CBB, CEIDG, MEN SIO, EKSMOoN i Aplikacji Centralnej Rynku Pracy – w zależności od sprawy. Jednostka kontrolowania nie weryfikowała danych w Centralnym Wykazie Ubezpieczonych (CWU). Zgodnie z art. 23b ust. 1 pkt 2 ustawy organ właściwy ustalając prawo do świadczeń rodzinnych obowiązany jest do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną (...) z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych informacji o prawie do świadczeń opieki zdrowotnej.

Do spraw złożonych na podstawie przepisu art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa³² dołączone były m.in. wydruki z rejestru PESEL potwierdzające nadanie nr PESEL wraz z symbolem UKR, „Powiadomienie o nadaniu nr PESEL” oraz weryfikacje w CBB potwierdzające złożenie bądź brak złożenia wniosków do innych gmin. Po włączeniu usługi Rejestru Straży Granicznej, Ośrodek wywołał usługi w celu potwierdzenia pobytu na terenie RP obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym trwającym na terytorium tego państwa.

Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami przyznano w sprawach, w których dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał miesięcznie kwoty 674 zł oraz kwoty 764 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności. Natomiast w przypadku, gdy dochód rodziny przekraczał kwoty uprawniające daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego przyznano w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny, w myśl art. 5 ust. 3 i 3a ustawy, tj. z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”.

We wszystkich sprawach prawidłowo wyliczono dochody rodzin w oparciu o dokumentację dochodową z właściwego roku bazowego, z uwzględnieniem dochodów uzyskanych i utraconych, oraz innych dochodów niepodlegających opodatkowaniu, w tym dochodów z gospodarstwa rolnego.

W skontrolowanych sprawach prawidłowo ustalono okres, na jaki przyznano zasiłki rodzinne wraz z dodatkami tj. w 20 sprawach na cały okres zasiłkowy, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy, w 2 sprawach od początku okresu zasiłkowego do ukończenia nauki w szkole, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy, w 3 sprawach począwszy od miesiąca, w którym

---

³² Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r., poz. 103 z późn. zm.)

wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami do końca okresu zasiłkowego, zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy. W 1 przypadku w trakcie trwania okresu zasiłkowego świadczeniobiorca w związku z przedłużeniem przez pracodawcę urlopu wychowawczego wystąpił o przyznanie dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w trakcie korzystania z urlopu wychowawczego. Organ wydał decyzję zmieniającą i przyznał wnioskowany dodatek do końca okresu zasiłkowego. W 1³³ sprawie (okres zasiłkowy 2022/2023) na podstawie wniosku złożonego na podstawie przepisów art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa prawo do zasiłku ustalono prawidłowo do 24 sierpnia 2023 r., tj. do dnia, do którego na dzień wydania decyzji pobyt w Polsce był legalny. Następnie po złożeniu kolejnego wniosku na ten sam okres zasiłkowy decyzją zmieniającą przyznano prawo do zasiłku rodzinnego i dodatku do końca okresu zasiłkowego. W tej sprawie strona nie miała obowiązku składania kolejnego wniosku na ten sam okres zasiłkowy, ponieważ po wprowadzeniu przepisów dotyczących wydłużenia okresu legalnego pobytu obywateli Ukrainy (które weszły w życie 27 czerwca 2023 r.) Ośrodek powinien z urzędu zmienić decyzję przyznającą zasiłki rodzinne wraz z dodatkami. W sprawie ww. wnioskodawczynie - obywatelki Ukrainy po złożeniu wniosku, zarówno w okresie zasiłkowym 2021/2022 jak i 2022/2023, przyznano zasiłek rodzinny tylko na jedno dziecko, a odmówiono na dwójkę młodszego rodzeństwa w związku z oświadczeniem strony, że pobiera na nich świadczenie o podobnym charakterze z Ukrainy.

Prawidłowo określano wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, tj. zgodnie z § 1 pkt 4 -11 rozporządzenia³⁴.

Kontrolowane sprawy rozpatrywano w terminach zgodnych z przepisami zawartymi w art. 26 ust. 2a - 4a ustawy oraz w art. 35 k.p.a.

W skontrolowanych sprawach wydano 2³⁵ decyzje odmowne, ponieważ przekroczenie dochodu rodziny było wyższe niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, co oznaczało, że nie mogła zostać zastosowana zasada „złotówka za złotówkę”.

W 1 sprawie obywatelki Ukrainy, która pobierała zasiłki rodzinne wraz z dodatkami na dzieci na podstawie art. 26 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Ośrodek na podstawie art. 25 ust. 5 ustawy

---

³³ Decyzja przyznająca Xxxxx z Xxxxx r. oraz zmieniająca Xxxxx z Xxxxx r.:

³⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokość świadczeń rodzinnych oraz wysokość zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481);

³⁵ Decyzje odmowne nr: Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r.;

o świadczeniach rodzinnych prawidłowo przekazał³⁶ do organu właściwego zgodnego z nowym miejscem zamieszkania, decyzję w sprawie zasiłku rodzinnego wraz z aktami sprawy w celu dalszej jej realizacji w związku z oświadczeniem strony o zmianie miejsca zamieszkania.

W 5³⁷ skontrolowanych sprawach zasadnie uchylono prawo do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego. W trakcie trwania okresu zasiłkowego nastąpiła zmiana sytuacji dochodowej rodziny. Po ponownym przeliczeniu dochodu przypadającego na osobę w rodzinie stwierdzono, że dochód rodziny przekroczył kryterium ustawowe określone w art. 5 ust. 1 ustawy, a kwota przekroczenia, uniemożliwiła zastosowanie art. 5 ust. 3 ustawy. W 1³⁸ sprawie w związku z wezwaniem strony do złożenia wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych i brakiem stawienia w wyznaczonym terminie wstrzymano wypłatę świadczeń rodzinnych, w myśl art. 28 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Po udzieleniu wyjaśnień i dołączeniu dokumentów potwierdzających zmianę sytuacji dochodowej rodziny Ośrodek ponownie przeliczył dochód, który nie uprawniał do dalszego pobierania świadczeń. Na tej podstawie Organ wydał decyzję uchylającą. W tej sprawie nie było konieczności ustalania nienależnie pobranych świadczeń i żądania ich zwrotu. Przed wydaniem wszystkich decyzji uchylających zawiadamiano strony o wszczęciu postępowania administracyjnego i o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

W 2³⁹ uzasadnionych przypadkach, po wydaniu decyzji uchylających, Organ wydał decyzje o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. W ww. decyzjach powołano się na przepisy art. 30 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych, regulujących wysokość zwrotu odsetek za opóźnienia oraz w myśl art. 30 ust. 7 ustawy poinformowano strony, że nienależnie pobrane świadczenia rodzinne podlegają egzekucji. W decyzjach prawidłowo ustalono kwotę nienależnie pobranego świadczenia podlegającą zwrotowi oraz prawidłowo określono wysokość odsetek za opóźnienie, które wyliczono na dzień wydania decyzji. Świadczeniobiorcy dokonali zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami za opóźnienie, których wysokość została ustalona na dzień dokonania spłaty.

35 decyzji na 37 skontrolowanych wydano zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. i zawierały: oznaczenie organu właściwego, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę

---

³⁶ Pismo przekazujące nr Xxxxx z Xxxxx r.;

³⁷ Decyzje uchylające nr: Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r.;

³⁸ Dokumentacja sprawy oznaczona Xxxxxxx;

³⁹ Decyzje o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń: Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r.;

prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. Decyzje przyznające i zmieniające zawierały w pouczeniu informacje o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń oraz informacje, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi. Zawierały także informacje o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a k.p.a. Uzasadnienie faktyczne i prawne, jako jeden z elementów wymaganych w decyzji zostało uwzględnione we wszystkich kontrolowanych decyzjach w sprawach przyznania świadczeń z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, odmowy przyznania świadczenia, uchylecia, 1 decyzji zmieniającej (wydanej dla obywatelki Ukrainy) oraz decyzjach o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. Decyzje przyznające zasiłek rodzinny wraz z dodatkami z zastosowaniem zasady „złotówka za złotówkę” zawierały czytelny i przejrzysty sposób wyliczania kryterium dochodowego oraz informacje dotyczące braku możliwości przysługiwania zasiłku rodzinnego. W 20 decyzjach przyznających i 1 decyzji zmieniającej odstąpiono od uzasadnienia decyzji powołując się na art. 107 § 4 k.p.a. oraz wskazując, że wydana decyzja w całości uwzględnia żądanie strony.

W wydanych decyzjach administracyjnych uchybiono przepisom art. 107 k.p.a. w następujący sposób:

- W 2⁴⁰ decyzjach przyznających zasiłki rodzinne oraz dodatki odstąpiono od ich uzasadnienia powołując się na art. 107 § 4 k.p.a. oraz wskazując, że wydana decyzja w całości uwzględnia żądanie strony, jednakże takie działanie było niezgodne z art. 9 i art. 107 § 3 k.p.a., ponieważ zasiłki przyznano do 31 sierpnia, tj. na okres krótszy niż okres zasiłkowy, związku z tym wydane ww. decyzje powinny zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne.
- W treści 1⁴¹ decyzji przyznającej zasiłki wraz z dodatkami dla obywatelki Ukrainy oraz w 3⁴² decyzjach przyznających z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” nie poinformowano stron, że decyzje te zgodnie z treścią art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych są natychmiast wykonalne.

---

⁴⁰ Decyzje przyznające nr: Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r.;

⁴¹ Decyzja przyznająca nr: Xxxxx z Xxxxx r.

⁴² Decyzje przyznające „zł/zł”: Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r.;

- W podstawie prawnej 1⁴³ decyzji uchylającej wskazano art. 32 ust. 1d ustawy, który nie miał zastosowania w sprawie, natomiast nie powołano art. 32 ust. 1 ustawy na podstawie, którego decyzja została uchylona.
- W sentencji 1⁴⁴ decyzji uchylającej, nieprawidłowo sformułowano rozstrzygnięcie, gdyż wskazano okres wstecz uchylecia, tj. „uchylić od 01.09.2023 r. decyzję...”. W tej sprawie należało orzec o uchyleniu decyzji bez wskazywania okresu uchylecia, jeżeli dotyczy on okresu wstecz (wyjątkiem są decyzje w sprawach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego).
- W tytule 4⁴⁵ decyzji uchylających zawarto zapis „decyzja zmieniająca w sprawie uchylenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego”. Decyzje uchylające nie są decyzjami zmieniającymi, ponieważ nie zmieniają ani wysokości, ani okresu przyznanego zasiłku wraz z dodatkami tylko powodują utratę prawa do tego zasiłku, w związku z czym nazwa „decyzja zmieniająca” jest nazwą niepoprawną.
- W podstawie prawnej 2⁴⁶ decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych nie powołano art. 30 ust. 7 ustawy pomimo, że w uzasadnieniu decyzji został on wskazany i przytoczony.

Decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a.

Przyznane świadczenia wypłacano w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 26 ust. 1 ustawy. Powyższe realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konto bankowe. Analiza „harmonogramu wypłat zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami” wykazała, że przyznane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacano po wydaniu decyzji administracyjnych i zgodnie z wysokością ustaloną w tych decyzjach.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono uchybienia:

1. Upoważnienie wydane dla Pani Kierownik w okresie podlegającym kontroli, tj. od 1 lipca 2021 r. do 13 listopada 2023 r. było udzielone na wcześniejsze nazwisko.
2. W 1 sprawie niezasadnie wydano postanowienie o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia, zamiast zakończyć sprawę odpowiednią adnotacją w aktach.

---

⁴³ Decyzja uchylająca nr: Xxxxx z Xxxxxx r.;

⁴⁴ Decyzja uchylająca nr: Xxxxx z Xxxxx r.;

⁴⁵ Decyzje uchylające: Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r., Xxxxx z Xxxxx r.;

⁴⁶ Decyzje o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych nr: Xxxxx z Xxxxxx., Xxxxx z Xxxxx r.;

3. Nie weryfikowano danych w CWU.
4. W 1 sprawie dot. obywatelki Ukrainy, prawo do świadczeń rodzinnych w okresie zasiłkowym 2022/2023 przedłużono na wniosek strony zamiast z urzędu, bez konieczności jego składania.
5. W 2 decyzjach przyznających nieprawidłowo zastosowano art. 107 § 4 k.p.a. odstępując od ich uzasadnienia, pomimo że nie spełniały w całości żądania strony.
6. W 4 decyzjach przyznających prawo do świadczeń nie zawarto treści art. 32 ust. 1d ustawy, który nadaje decyzjom klauzulę natychmiastowej wykonalności.
7. W podstawie prawnej 1 decyzji uchylającej wskazano przepis art. 32 ust. 1d ustawy - niemający zastosowania w sprawie, natomiast nie powołano art. 32 ust. 1 ustawy na podstawie, którego decyzja została uchylona.
8. W sentencji 1 decyzji uchylającej nieprawidłowo sformułowano rozstrzygnięcie poprzez wskazanie okresu uchylenia zasiłku wraz z dodatkami (wstecz).
9. W tytule 4 decyzji uchylających zawarto niepoprawny zapis, tj. „decyzja zmieniająca...”.
10. W podstawie prawnej decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych nie wskazano art. 30 ust. 7 ustawy, pomimo jego przytoczenia w uzasadnieniu.

Za niepodjęcie działań w celu zmiany nazwiska osoby upoważnionej do realizacji kontrolowanych zadań odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Stara Kornica, natomiast za uchybienia stwierdzone w pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi Pani, jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starej Kornicy oraz pracownik merytoryczny, który realizował kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Kierownik do:

1. W przypadku zmiany nazwiska osoby której udzielono upoważnienia do realizacji kontrolowanych zadań, niezwłocznego podejmowania działań w celu jego aktualizacji.
2. W przypadku pozostawiania wniosków bez rozpatrzenia dołączania odpowiedniej adnotacji do akt sprawy, bez wydawania postanowień w tym zakresie.
3. Dokonywania, każdorazowo przed wydaniem rozstrzygnięcia, weryfikacji informacji w Centralnym Wykazie Ubezpieczonych, stosownie do treści art. 23b ust. 1 pkt 2 ustawy.

4. W przypadku wprowadzenia przepisów dotyczących wydłużenia okresu legalnego pobytu obywateli Ukrainy na terenie RP w trakcie trwania okresu zasiłkowego przedłużania z urzędu prawa do świadczeń rodzinnych.
5. Wydawania decyzji administracyjnych z większą starannością i rzetelnością, w szczególności:
  - prawidłowego stosowania art. 107 ust. 4 k.p.a., tj. odstępowania od uzasadnienia decyzji jedynie w przypadku, gdy w całości uwzględnia ono żądanie strony,
  - zawierania w treści decyzji przyznających art. 32 ust. 1d ustawy,
  - wskazywania w podstawie prawnej decyzji uchylających art. 32 ust. 1 ustawy będącego podstawą ich wydania i nie powoływania art. 32 ust. 1d ustawy niemającego zastosowania w sprawie,
  - stosowania w rozstrzygnięciu decyzji uchylających prawidłowego zapisu „uchylić decyzję nr (...)” z dnia (...),
  - zachowywania spójności tytułu decyzji z jej rozstrzygnięciem,
  - wskazywania art. 30 ust. 7 ustawy w podstawie prawnej decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.

Pouczenie

Na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń i wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Iwona Mil-Wawrzynowicz
Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny i
Polityki Społecznej

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości: Pan Xxxxx Xxxxx - Wójt Gminy Stara Kornica